

Резюме на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България

(версия 1.5 от м. април 2022 г.)

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база публикувания на 6-ти април финализиран План за възстановяване и устойчивост на Република България (ПВУ), на <https://www.nextgeneration.bg/#modal-one>

Основната цел на ПВУ:

Икономическо и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията от Covid-19, както и създаването на по-устойчива, справедлива и успешна икономика.

Конкретните цели на ПВУ:

- Кумулативен растеж на БВП за периода 2021-2025 г. - 21.7%;
- БВП на глава от населението в Стандарт на популателната способност (СПС) за 2025 г. - 62% от средния за ЕС;
- Коефициент на безработица през 2025 г. - 3.5%;
- Дял на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия през 2024 г.- 26%;
- Кумулативно намаление на енергийната интензивност на икономиката за периода 2021-2024 г. - 10%;
- Кумулативно намаление на въглеродната интензивност на икономиката за периода 2021-2024 г. - 10%;
- Дял от домакинствата с високоскоростна цифрова свързаност през 2025 г. -100%;
- Дял от населението с поне основни умения в областта на цифровите технологии през 2025 г. - 50%;
- Внедряване на цифрови технологии в предприятията (DESI) през 2025 г. – 35%.

Планът включва 57 инвестиции и 48 реформи, обособени в 12 компонента и 4 стълба, както следва:

Стълб	Цел	Дял от ресурса на ПВУ (в %)
Иновативна България	Повишаване на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж, чрез мерки в сферата на образованието, цифровите умения, науката, иновациите, технологиите и взаимовръзките между тях.	25.3
Зелена България	Устойчиво управление на природните ресурси, позволяващо задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, така че тези потребности да могат да продължат да бъдат удовлетворявани и в дългосрочен план.	41.9
Свързана България	Повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, чрез подобряване на транспортната и цифрова свързаност, както и насърчаване на местното развитие, стъпвайки на специфичния местен потенциал.	18.3
Справедлива България	Фокус върху хората в неравностойно положение за постигане на по-включващ и по-устойчив растеж и споделен просперитет за всички, както и акцент върху изграждането на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към нуждите на бизнеса и потребностите на гражданите.	14.6

Зеленият преход заема водещо място в ПВУ, като концентрира 53.66% от общите предвидени разходи (при заложен минимум от 37% от регламента на Европейската комисия), за цифровия преход този дял възлиза на почти ¼ -23.6% от разходите.

Описание на стълбовете:

Стълб 1.Иновативна България:

Компоненти:

- Образование и умения;
- Научни изследвания и иновации;
- Интелигентна индустрия.

Реформи:

- Реформа на предучилищното, училищното образование и ученето през целия живот;
- Реформа във висшето образование;
- Изпълнение на обща политика за развитие на научните изследвания, иновациите и технологиите в полза на ускорено икономическо и обществено развитие на страната;
- Изграждане на механизъм за привличане на индустриални инвестиции и развитие на индустриални екосистеми.

1.Компонент „Образование и умения“:

Бюджет от 1 705.6 млн. лв., от които 1 434.7 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и 270.9 млн. лв. национално съфинансиране. **10.61% от ресурса на ПВУ.**

Инвестиции:

🚦 **Инвестиция 1: STEM центрове и иновации в образованието:** обновяване, модернизиране и създаване на ново пространство, което позволява качествено образование – лабораторен комплекс и среда за проектна компетентност и работа в екип извън класическата система на класната стая. Общият планиран ресурс е **576.2 млн.лв.** (480.1 млн. лв. за сметка на МВУ и 96 млн.лв. – национално съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2026 г.;

🚦 **Инвестиция 2: Модернизиране на образователна инфраструктура:** ремонт, реконструкция, обновяване, изграждане на инсталации за използване на алтернативни източници на енергия, отопление, вентилация и охлаждане на сградния фонд, озеленяване и други. **Приоритетно ще бъде финансирано и извършването на цялостни ремонти и изграждане на детски градини,**

училища и общежития и кампуси за осигуряване на благоприятни условия за живеене, за обучение, възпитание, социализация и развитие на учащите. Програмата планира изграждане на цялостен обновен облик на **минимум 140 детски градини и училища, изграждане на не по-малко от 16 нови детски градини и училища, цялостно обновление на най-малко 23 ученически и студентски общежития и изграждане на минимум 3 студентски кампуса.** Също така включва **цялостно обновяване на образователната среда и оборудване на поне 24 професионални училища.** Общият планиран ресурс е **680 млн.лв.** (569.4 млн.лв. за сметка на МВУ и 110.6 млн.лв. национално съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2026 г.;

 Инвестиция 3: Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни, с общ планиран бюджет от 379.5 млн. лв. (322 млн. лв. за сметка на МВУ и 57.5 млн. лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г. и два компонента:

- Разработване и внедряване на национална виртуална платформа за онлайн обучение на възрастни. Предвидените основни дейности включват: изграждане и развитие на виртуална платформа за онлайн обучение, разработване на методики и електронно учебно съдържание, провеждане на обучения за обучители, изграждане и администриране на системна среда, изграждане и поддръжка на мрежа от 760 дигитални клубове на територия на страната с осигуряване на съвременно компютърно оборудване и друга техника и достъп до интернет, където лицата ще могат да се включат в онлайн обучение, подпомагани от наставници. Дигиталните клубове ще бъдат със свободен безплатен достъп, като с предимство ще се ползват от лица в неравностойно положение, вкл. лица, които не притежават собствено оборудване и интернет. Интерактивна карта на дигиталните клубове ще бъде публикувана на виртуалната платформа за онлайн обучение. Ще бъде създадена единна информационна база данни за онлайн курсове за обучение, а платформата ще бъде интегрирана с националната база данни на пазара на труда, информационната система за оценка на компетенциите, платформата за доставчиците на обучение на Агенцията по заетостта, електронния регистър на центровете за професионално обучение на Националната агенция за професионално образование и обучение и др. Общият планиран ресурс за компонента е **87.5 млн. лв.** с период на изпълнение 2022-2026 г.;
- Обучения на работната сила за придобиване на базово и на средно равнище на цифрови умения и компетенции. Предвижда се обучение на 500 000 безработни и заети лица с ниско равнище или без цифрови умения за придобиване на базово и/или средно равнище на цифрови умения и компетенции, както и валидиране на базово и на средно равнище на

цифрови умения и компетенции на поне 100 000 безработни и заети лица, придобити в резултат на самостоятелно учене. Общият планиран ресурс за компонента е **292 млн. лв.**, с период на изпълнение 2022-2026 г.;

- +** **Инвестиция 4: Младежки центрове:** изграждане на мултифункционални центрове, които осигуряват както съвременна материалната база, така и прилагането на иновативни подходи. Включване на поне 19 500 ученици и младежи в дейностите на центрoвете, както и поне 4 700 млади хора, преминали през специализирани обучения за повишаване на професионалната им компетентност, включително дигитална, финансова, за предприемачество. Създадени нови работни места в общините- поне 155 на брой. Общият планиран ресурс е **70 млн. лв.** (63.1 млн.лв. за сметка на МВУ и 6.9 млн.лв. национално съфинансиране) с период на изпълнение 2022-2026 г.

2.Компонент „Научни изследвания и иновации“:

Бюджет от 453.4 млн.лв., от които 413.2 млн.лв. за сметка на МВУ и 40.2 млн.лв. национално съфинансиране. 3.06% от ресурса на ПВУ.

Инвестиции:

- +** **Инвестиция 1: Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации:** Предвидени инвестиции в два основни стълба, за: ускоряване на интернационализацията на българската научноизследователска и иновационна система; създаване и развитие на модел на мрежа от изследователски висши училища в подкрепа на индустрията и обществото.
 - **Първи стълб:** ускоряване на интернационализацията на българската научноизследователска и иновационна система. Две операции за финансиране на: (i) проектни предложения на иновативни МСП, получили знака за качество „Печат за върхови постижения“ в конкурсите на Европейския съвет по иновациите и (ii) проектни предложения в направление „Разширяване на участието“ на РП „Хоризонт Европа“;
 - **Втори стълб:** създаване и развитие на модел на мрежа от изследователски висши училища в подкрепа на индустрията и обществото: национален модел за развитие на изследователските университети, който позволява на висшите училища да преминат на един следващ етап от своето развитие и да се превърнат в пълноценни участници в научноизследователската и иновационната екосистема.

Общият размер на планирания ресурс е **401 млн.лв.** (366.5 млн. лв. за сметка на МВУ и 34.6 млн.лв. национално съфинансиране) с период на изпълнение 2022-2026 г.;

✚ **Инвестиция 2: Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките в сферата на зелените и цифровите технологии:** създаване на инструменти за ефективна връзка между БАН и бизнеса за ускорено прилагане на иновации в икономиката и трансформацията ѝ в икономика на знанието; разгръщане на изследователския потенциал на БАН и утвърждаване на интердисциплинарен, междусекторен и интернационален подход; модернизиране на инфраструктурата, свързана с трансфер на зелени и цифрови технологии; създаване на иновационни продукти и решения от научни колективи на БАН в отговор на конкретни заявки от страна на бизнеса, свързани със зеления преход; създаване на устойчиви дългосрочни връзки с бизнеса в областта на зелените и цифрови технологии; засилване на участието на страната в конкурси, свързани с НИРД; защита на интелектуалната собственост на БАН в областта на зелените и цифровите технологии.

Общият размер на планирания ресурс е **52.4 млн.лв.** (46.7 млн.лв. за сметка на МВУ и 5.7 млн.лв. национално съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2026 г.

3. Компонент „Интелигентна индустрия“:

Бюджет от 3 361.9 млн.лв., от които 1 566.05 млн.лв. за сметка на МВУ и 2 065.8 млн.лв. национално (частно) съфинансиране. **11.58% от ресурса на ПВУ.**

Инвестиции:

✚ **Инвестиция 1: Програма за публична подкрепа за развитие на индустриални зони, паркове и сходни територии и привличане на инвестиции (AttractInvestBG):** създаване на условия по привличане и установяване на стратегически инвеститори в индустрията (anchor investors) посредством подготовка на терени за инвестиции, изграждане на довеждаща, зелена, специализирана и/или социална инфраструктура, осигуряване на мерки съгласно Закона за индустриалните паркове и подпомагане на инвестиционни проекти във връзка с приоритетите на МВУ по отношение на климатичните промени и дигитализацията, които не биха намерили икономическа обосновааност. **Общият планиран ресурс е 636.5 млн. лв.** (216.5 млн. лв. за сметка на МВУ и 420 млн. лв. частно съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.;

✚ **Инвестиция 2: Програма за икономическа трансформация:** целева подкрепа на българските малки и средни предприятия в основните проблемни области, които забавят трансформацията към цифрова, нисковъглеродна и ресурсно ефективна икономика. Програмата ще се състои от три фонда: Фонд 1 „Растеж и иновации“, Фонд 2 „Зелен преход и кръгова икономика“ и Фонд 3 „Инвестиции в климатичен неутралитет и цифрова трансформация“.

- Фонд 1: Две допълващи се направления 1: „Възстановяване и растеж“ и 2: „Иновации“. Първото направление предвижда структурирането на два финансови инструмента (гаранционен и дялов), които ще бъдат реализирани от Европейския инвестиционен фонд (в рамките на InvestEU). В допълнение направлението предвижда обособяването на една грантова процедура на конкурентен подбор за технологична модернизация и една ваучерна схема за ИКТ решения и киберсигурност в МСП. Грантовата схема цели повишаване на ефективността на производствените процеси, постигане на по-висока производителност, намаляване на производствените разходи и оптимизиране на производствената верига и ще финансира закупуване на ново технологично оборудване с акцент върху дигитализацията на производствените процеси. Ваучерната схема за ИКТ решения ще подпомага внедряване на цифрови технологии в предприятията, постигайки първо ниво „Компютризация“ и второ ниво „Свързаност“ на дигитализация на МСП, както и въвеждане на мерки за осигуряване на киберсигурност на предприятията. Второто направление предвижда структурирането на дялови инструменти за иновации (реализация чрез Европейския инвестиционен фонд), целящо повишаване на иновационния капацитет на предприятията, ускоряване на подобряването на продуктивността им и прехода към икономика на знанието;
- Фонд 2: Две направления, за подкрепа на прехода към климатична неутралност, чрез подобряване на енергийната ефективност и независимост на ниво предприятие. За тази цел е предвидена грантова схема в подкрепа на МСП в размер на 200 млн. лв. (включително малки дружества със средна пазарна капитализация и дружества със средна пазарна капитализация) за изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия, както и допълнителен гаранционен финансов инструмент за енергийна ефективност и възобновяема енергия. Второто направление в рамките на фонда се фокусира върху достъпа до финансови ресурси за МСП и големи предприятия в подкрепа на прехода към кръгова икономика чрез въвеждане на кръгови модели на производство и потребление, стандартизиране в областта на околната среда и насърчаване на технологии, свързани с рециклиране и повторна употреба на отпадъци, ремонт и използване на продукти на биологична основа. Подкрепата е под формата на грантове в размер на 180 млн. лв.;
- Фонд 3: подпомагане прехода към дигитална и с нулеви емисии икономика, подкрепяйки структурирането на дялови инструменти за реализирането на инфраструктурни проекти (чрез проектно финансиране) в тази област. Посоченото включва, без да се ограничава до, инфраструктурни активи за производство и съхранение на зелена енергия

(възобновяеми енергийни източници, биомаса, съхранение инфраструктура за зареждане на електромобили, водород), цифрова инфраструктура (ИКТ, оптична инфраструктура, центрове за данни, 5G), градско възстановяване, енергийна ефективност и социална инфраструктура.

Общият планиран ресурс е **2 936.7 млн.лв.** (1 349.6 млн.лв. за сметка на МВУ и 1 645.8 млн.лв. частни инвестиции), с период на изпълнение 2021-2026 г.

Стълб 2.Зелена България:

Компоненти:

- Нисковъглеродна икономика;
- Биоразнообразие;
- Устойчиво селско стопанство.

Реформи:

- Създаване на Национален фонд за декарбонизация;
- Улесняване и повишаване ефективността на инвестиции в енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради;
- Разработване на дефиниция и критерии за „енергийна бедност“ за домакинствата в Закона за енергетиката;
- Механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми източници заедно със сметките за енергия;
- Обслужване на едно гише;
- Стимулиране на производството на електроенергия от ВЕИ;
- Изготвяне и приемане на Национална пътна карта за подобряване на условията за разгръщане на потенциала за развитие на водородните технологии и механизмите за производство и доставка на водород;
- Либерализация на пазара на електрическа енергия;
- Развитие на нисковъглеродна икономика и създаване на Комисия за енергиен преход и изработване на Пътна карта към климатична неутралност
- Създаване на държавно предприятие „Конверсия на въглищни региони“;
- Декарбонизация на енергийния сектор;
- Подобряване на корпоративното управление на държавните компании в енергийния сектор;
- Изграждане на структура за управление на Националната екологична мрежа;
- Актуализиране на стратегическата рамка на аграрния сектор.

1. Компонент „Нисковъглеродна икономика“:

Бюджет от 7 553 млн. лв., от които 5 109.6 млн. лв. за сметка на МВУ и 2 443.4 млн. лв. национално съфинансиране. 37.79 % от ресурса на ПВУ.

Инвестиции:

+ **Инвестиция 1: Енергийна ефективност в сграден фонд:** три компонента за повишаване на енергийната ефективност:

- **Компонент 1:** мерки за повишаване на енергийната ефективност в жилищен сграден фонд. Структуриран в два работни пакета в зависимост от момента на кандидатстване на сдруженията на собствениците на жилищните сгради: пакет 1 при кандидатстване на сдруженията до март 2023 г., предвиждащ 100% проектно финансиране от схемата и пакет 2 – за сдружения, кандидатстващи от април 2023 г. до декември 2023 г., при предвидено 80% проектно финансиране от схемата и 20% самоучастие на сдруженията. За пакет 2 е предвидена възможност, при желание от страна на сдруженията на собствениците на сградите, за осигуряване на техния финансов дял от обновителните дейности чрез договор за енергийно спестяване (ЕСКО компонент). Избрана междинна организация (Българската банка за развитие, Фондът за енергийна ефективност или друга финансова институция), ще поеме обслужването на ЕСКО компонента и ще осигури предварителната инвестиция, след което ще получава в определен период заплащания от собственика или обитателя на сградата.

Планираният ресурс е **1 496.4 млн. лв.**, в т.ч. 1 189.5 млн.лв. са за сметка на МВУ, националното съфинансиране от 306.9 млн.лв. следва да бъде осигурено от сдруженията на собствениците (70.6 млн.лв.) и държавния бюджет (236.3 млн.лв.).

- Вторият и третият компонент предвиждат мерки за финансиране за енергийно обновяване на нежилищни сгради, включително обществени сгради и сгради в областта на производството, търговията и услугите, както и сгради от сектор туризъм. Допустимите бенефициенти по третия компонент обхващат микро/малки, средни и големи предприятия на територията на цялата страна при най-много 50% интензитет на предоставената безвъзмездна финансова помощ.

Планираният ресурс е 617.7 млн.лв. за сметка на МВУ и национално публично съфинансиране и частно съфинансиране.

!!!Задължително изискване след изпълнение на мерките по всички компоненти е да се постигнат икономии на първична енергия от 30% за всеки обект, като постигнатите енергийни параметри се оценяват въз основа на изготвен доклад за одит на енергийната ефективност.

Общият планиран ресурс е **2 475.4 млн.лв.** (от които 1 807.2 млн.лв. за сметка на МВУ), с период на изпълнение 2022-2026 г.;

+ **Инвестиция 2: Програма за финансиране на единични мерки за енергия от възобновяеми източници в еднофамилни сгради и многофамилни сгради, които не са свързани към топлопреносни и газопреносни мрежи:** финансиране закупуването на нови слънчеви системи за битово горещо водоснабдяване и фотоволтаични системи. Предвидено е финансирането на два вида мерки за възобновяема енергия за домакинствата:

- Изграждане на слънчеви системи за битово горещо водоснабдяване. Максималният размер на безвъзмездното финансиране на отделно домакинство се предвижда да е 60% от стойността на системата, но не повече от 1 176.50 лв.), а за домакинство, което получава енергийни помощи – 100% от стойността на системата, но не повече от 1 960.83 лв.;
- Изграждане на фотоволтаични системи до 10 kW. Максималният размер на безвъзмездното финансиране на отделно домакинство се предвижда да е до 70% от стойността на системата, но не повече от 15 000 лева. Енергийно бедни домакинства, могат да кандидатстват за безвъзмездното финансиране до 100% от стойността на системата, но не повече от 15 000 лв. В случай на техническа възможност за използване на акумулатори домакинствата могат да ги включат в проекта за фотоволтаична система, доколкото не се надхвърля прага от 15 000 лв. Домакинствата могат да инсталират фотоволтаични инсталации, чиято мощност надхвърля 10 kW и стойност от 15 000 лв., но безвъзмездното финансиране е ограничено до 15 000 лв.

Общият планиран ресурс е **240 млн.лв.** (140 млн.лв. за сметка на МВУ и 100 млн.лв. национално и частно съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

+ **Инвестиция 3: Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление:** повишаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите на енергия за външно изкуствено осветление и подобряване условията на живот на населението в страната, чрез технологично обновление и модернизирани системи за външно изкуствено осветление. **Проектът, с крайни получатели на помощта общините включва дейности по:** демонтаж на съществуващи осветители, проводници и кабели; доставка и монтаж на нови осветители, проводници и кабели; доставка и монтаж на съоръжение/я за производство и съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници за собствено потребление в системата за външно изкуствено осветление; извършване на строително монтажни работи, пряко свързани с реконструкцията на системата/ите за външно изкуствено осветление; демонтаж на съществуващи средства за управление, доставка и монтаж на нови средства за управление, измерване и контрол, с възможност за надграждане и разширение, в т.ч.

въвеждане или свързване към съществуваща система за автоматизация и управление на системата за външно изкуствено осветление; изготвяне на технически/работен проект; строителен надзор; авторски надзор; управление на проекта и публичност.

Предвидено е общият размер на помощта, предоставяна на крайните получатели, да възлиза на 50% от стойността на проекта, като останалите 50% ще бъдат предоставяни по проекта под формата на безлихвен заем, който трябва да бъде погасен в 5-годишен период на вноски в Националния фонд за декарбонизация, след неговото институционализиране. Общият планиран ресурс е **180 млн.лв.**, от които 149 млн. лв. от Механизма за възстановяване и устойчивост и 31 млн. лв. национално съфинансиране под формата на разходи за ДДС, с период на изпълнение 2022-2025 г.;

✚ **Инвестиция 4: Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на Енергийния системен оператор в условията на нисковъглеродна икономика:** широкообхватна програма за цялостна дигитална трансформация на системите и процесите в Електроенергийния системен оператор и включва следните подпроекти: система за автоматизирано управление на подстанции, модернизация на SCADA в опорен пункт с въвеждане на възможност за далечно резервиране, разширение и модернизация на телекомуникационната мрежа с нови устройства за дистанционното управление на подстанции, цялостна система за киберсигурност, допълване на функционалности в резервен център за управление на електроенергийната система, дисплейни стени, изграждане на виртуална работна среда, модернизация на системата за администриране на пазара на електрическа енергия и балансиращия пазар, система за динамично наблюдение на преносните възможности. Общият планиран ресурс е **611 млн.лв.** (370 млн.лв. за сметка на МВУ и 241 млн.лв. собствено съфинансиране), с период на изпълнение 2021-2026 г.;

✚ **Инвестиция 5: Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз:** предоставяне на подкрепа за разработване на пилотни проекти, позволяващи въвеждането на зелен водород и биогаз с приложение в индустриални производства, както и с цел бъдещото им използване в транспорта и за производство на електрическа и топлинна енергия. Общият планиран ресурс е **136.9 млн.лв.** (68.5 млн.лв. за сметка на МВУ и 68.5 млн.лв. частно съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г. ;

✚ **Инвестиция 6: Схема в подкрепа изграждането на минимум 1.4 GW ВЕИ и батерии:** Механизмът за финансиране е планиран с пет тръжни процедури, иницирани от бенефициента на всеки шест месеца (считано от Q4/2022), всяка за предоставянето на поне 285 MW капацитет ВЕИ за всеки период. Изискването за инвеститорите при всеки времеви период ще бъде да изградят ВЕИ мощности със съоръжение за съхранение, което да балансира производството на

възобновяема енергия. Съоръжението за съхранение следва да има капацитет за продължителност от поне 4 часа и мощност поне 30% от общия инсталиран капацитет на ВЕИ съоръжението, т.е. минималното изискване за съображение за производство на 100MWp би било а 30MW/120MWh литиево-йонна батерия. Това е ключов елемент от предложения проект, тъй като инвестициите в съоръжения за съхранение в подкрепа на ВЕИ електроцентралите са жизненоважни за цялата система. Те способстват за балансирането на произведената енергия, тъй като един от недостатъците на енергията от възобновяемите енергийни източници е, че не може да бъде постоянна. До края на 2026 г. е планирано изграждането на общо 1.4 GW ВЕИ с батерии. Изграждането на първите 285 MW ВЕИ капацитет може да започне през Q2/2023. Общият планиран ресурс е **2 006.7 милиона лева** (668.9 милиона лева за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 1 337.8 милиона лева частно финансиране) с период за изпълнение 2022-2026 г.;

Инвестиция 7: Развитие на използването на геотермална енергия в България за производство на електрическа и топлинна енергия: Проектът се състои в актуализиране на информацията за геотермалния потенциал в страната и изготвяне на проектно решение за пилотна система за използване на геотермална енергия за комбинирано производство на 10MW електричество и 30MW топлина. С цел обучение на специалисти и разпространение на знания за съвременни икономически ефективни и екологични технологии за производство и използване на чиста енергия, проектът предвижда и изграждането на специализирана лаборатория в университет за изследвания и обучение на тема комбинирани системи за геотермална енергия. Общият планиран ресурс е **343 милиона лева**, изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост с период на изпълнение 2022-2026 г.;

Инвестиция 8: Национална инфраструктура за съхранение на електрическа енергия от ВЕИ (RESTORE): Целта на проекта RESTORE е да допринесе значително за решаването на проблемите с невъзможността на възобновяемите енергийни източници да участват пълноценно в балансирането на електроенергийната система, покриването на върховите товари и предоставянето на пазарен принцип на услуги за гъвкавост и допълнителни услуги чрез закупуване, инсталиране и въвеждане в експлоатация на национална инфраструктура от съоръжения за съхранение на електрическа енергия с общ заряден енергиен капацитет от 6000 MWh. Съоръженията (състоящи се от акумулатори, инвертори, трансформатори, силова електроника/интелигентни електронни устройства и управляваща автоматика) ще бъдат стратегически разпределени равномерно на територията на Р България, разположени в близост до инсталираните и предстоящите да бъдат разгърнати възобновяеми генериращи мощности. Общият планиран ресурс е 1 562.8 милиона лева за сметка на

Механизма за възстановяване и устойчивост с период на изпълнение 2022-2026 г.

2.Компонент „Биоразнообразие“:

Бюджет от общо 104.5 млн.лв., от които 92.9 млн.лв. за сметка на МВУ и 11.6 млн.лв. национално съфинансиране. 0.7% дял от ресурсите на ПВУ.

Инвестиции:

- ✚ Инвестиция 1: Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000:** Проектът предвижда разработване на специфични цели и мерки за 255 защитени зони, както и мерки за опазване за 86 защитени зони. Общият планиран ресурс е **32.3 млн. лв.**, (30.5 млн.лв. от МВУ и 1.8 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

- ✚ Инвестиция 2: Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС 2030 и целите на Европейския зелен пакт:** възстановяване на потенциала на екосистемите да поглъщат въглерод и да генерират повече екосистемни стоки и услуги. Компонентите на проекта включват следните подцели:
 - Осигуряване на свързаност на мрежата „Натура 2000“ (оползотворяване на потенциала на горските генетични ресурси за адаптиране към изменението на климата, картографиране на старите гори в недържавни горски територии, визуализация на горите в съществуващата информационна среда, визуализация на горите в съществуващата информационна среда с публичен онлайн достъп до информация за горите, възстановяване на традиционните горски пейзажи, намаляване на негативното въздействие на пожарите върху биологичното разнообразие, повишаване на осведомеността на младите хора по въпросите на биологичното разнообразие и климата);
 - Възстановяване на ключови за климата екосистеми, като влажни зони, сладководни и речни екосистеми, блата и торфища;
 - Увеличаване на процента на защитени територии, в съответствие със Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. (закупуване на 85 хектара частна земя с цел опазване и възстановяване на екосистеми, критични за климата);
 - Интегриране на консервационни и образователни мерки за опазване на местни защитени видове и устойчиво развитие на зоологическите градини (работа по програми за образование на обществеността, пряко свързани с проблемите за опазване на биологичното разнообразие на местни,

защитени и застрашени видове, съвместна работа с университети, училища, музеи и други, обученията за начин на поведение при среща с диви животни; повишаване на осведомеността по въпросите за опазване на биологичното разнообразие сред целевите групи; както и научни изследвания, включително наблюдения на поведението на защитени и застрашени видове в зоологическите градини, принос за репопулация и повторно въвеждане в природата на защитени и застрашени видове на национално и международно ниво, спасяване на бедстващи и ранени представители на защитени видове).

Общият планиран ресурс е **72.2 млн.лв.** (62.5 млн.лв. за сметка на МВУ и 9.7 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.

3.Компонент „Устойчиво селско стопанство“:

Бюджет от 986.1 млн. лв., от които 457.3 млн.лв. за сметка на МВУ и 528.8 млн.лв. – национално съфинансиране, в т.ч. 437.4 млн. лв. частно финансиране. **3.38 % от ресурса на ПВУ.**

Инвестиции:

 Инвестиция 1: Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство: преодоляване на проблемите, които възпрепятстват конкурентоспособността и устойчивостта на аграрния сектор и ускоряване на неговата адаптация към климатичните промени, екологизацията на производството и цифровата трансформация. Фондът предвижда предоставяне на подкрепа на земеделските стопани за реализация на инвестиции, които въвеждат иновативни производствени и цифрови технологии, технологии за производство и организация в селското стопанство, за автоматизиране на работните процеси и други. Фондът ще насърчава инвестиции в 4 направления: технологична и екологична модернизация, центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци, изграждане/реконструкция и оборудване на животновъдни обекти за отглеждане и преценка на мъжки разплодни животни, в т. ч. добив на биологичен материал от тях и ефективно управление на води в земеделските стопанства. Подкрепата за инвестиции е насочена към всички регистрирани земеделски стопанства. **Общият планиран ресурс е 962.2 млн.лв.** (437.4 млн.лв. за сметка на МВУ и 524.9 млн.лв. национално съфинансиране, вкл. 437.4 млн.лв. частно съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

 Инвестиция 2: Дигитализация на процесите от фермата до трапезата: електронна информационна система в земеделието, чрез която да се постигне: електронизиране на информационните потоци от и за осъществяване на административната дейност; електронизиране на услугите, предоставяни на

земеделските стопани, тяхното централизиране и ползването им от бизнеса в хода на изпълнение на задълженията и изискванията в зависимост от вида селскостопанска дейност; интегриране на информационните системи на администрацията и софтуерите за управление на земеделските стопанства в Единна платформа, за автоматизиран обмен на данни между администрацията и земеделските стопани. Общият планиран ресурс е **23.9 млн.лв.** (19.9 млн.лв. за сметка на МВУ и 3.9 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.

Съдеб 3.Свързана България:

Компоненти:

- Цифрова свързаност;
- Транспортна свързаност;
- Местно развитие.

Реформи:

- Разработване и прилагане на ефективна политическа и регулаторна рамка;
- Ефективно използване на радиочестотния спектър;
- Създаване на благоприятна инвестиционна среда;
- Актуализиране на стратегическата рамка на транспортния сектор;
- Концептуално ново управление на безопасността на движението по пътищата в единна интегрирана стратегическа рамка за периода 2021-2030 г.;
- Интегриране на устойчивата градска мобилност в стратегическото планиране на регионалното и пространственото развитие;
- Осигуряване на ефективен достъп до интегриран обществен транспорт;
- Електрическа мобилност;
- Нов регионален подход с пряко въвличане на местните общности в управлението на средствата от европейските фондове и инструменти;
- Продължаване на реформата във водния сектор.

1.Компонент „Цифрова свързаност“:

Бюджет от 883.8 млн.лв., от които 753.4 млн.лв. за сметка на МВУ, 130.4 млн.лв. национално съфинансиране. 5.6% от ресурса на ПВУ.

Инвестиции:

- 🚧 **Инвестиция 1: Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура:**
Проектът има две основни цели: Разширяване на географското покритие на Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация

до всички общински центрове, резервиране на оптичните рингове, увеличаване на капацитета и осигуряване на висока надеждност, сигурност и киберустойчивост на мрежата за нуждите на държавното управление и националната сигурност; Подпомагане на разгръщането на мрежи с много голям капацитет (ММГК) / Very High Capacity Networks (VHCN). Общият планиран ресурс е до 895.4 милиона лева (527.3 милиона лева за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост, 105.6 милиона лева национално съфинансиране и до 262.5 милиона лева инвестиции от частните оператори) с период на изпълнение 2022-2026 г.;

 Инвестиция 2: Изграждане, развитие и оптимизация на цифровата ТЕТРА система и радиорелейна мрежа: Основна цел е надграждане и модернизация на ТЕТРА системата на МВР като единна радиокомуникационна система за осигуряване на криптирана и защитена комуникационна среда за управление, взаимодействие и координация на държавните структури, в т.ч. всички елементи на Единната спасителна система, на всички нива при опазване на обществения ред, противодействие на престъпността, оповестяване и защита на населението при бедствия и аварии, свързани със Закона за защита при бедствия и аварии; използването ѝ като комуникационна среда за управление на елементите на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване и разгръщане на потенциала на системата, с въвеждане на организационно-технически решения. Реализацията на проекта ще позволи ефективно оперативно взаимодействие на национално и регионално ниво при възникване на кризи и обстоятелства с оглед консолидиране на ресурсите и оптимизиране на финансовите средства за изграждане и поддържане на радио комуникации за нуждите на отговорните национални институции. Общият планиран ресурс е 149.4 млн. лв. (124.5 милиона лева за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост, 24.9 милиона лева национално съфинансиране) с период на изпълнение 2022-2024 г.

 Инвестиция 3: Дигитална трансформация на Български пощи и предоставяне на комплексни услуги: обновяване на избрани пощенски станции в отдалечени райони, модернизация и дигитална трансформация на Български пощи, за предоставяне на допълнителни услуги от общ икономически интерес, като: посредник на държавната администрация при предоставяне на административни и електронни административни в отдалечените селски райони, където администрацията няма присъствие; посредник на Министерство на вътрешните работи по отношение заснемането на биометрични данни за издаване на лични документи, включително във връзка с Регламент 2019/1157, който влиза в сила от 02.08.2022 г.; оставчик на базови телемедицински услуги по диагностика в отдалечени населени места, в които липсва здравно обслужване; пилотно разгръщане на зарядни станции за електромобили за зареждане в „крайна точка“ в до 100 избрани населени места в селските райони, разположени по маршрути с туристическа стойност. Общият планиран ресурс е 122.04 млн. лв. (101.7 милиона лева за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост,

20.34 милиона лева национално съфинансиране) с период на изпълнение 2022-2026 г.

2.Компонент „Транспортна свързаност“:

Бюджет от 2 996.8 млн.лв., от които 1 303.3 млн.лв. за сметка на МВУ и 846.7 млн.лв. национално и частно съфинансиране. 9.6 % от ресурса на ПВУ.

Инвестиции:

- ✚ Инвестиция 1: Извършване на реформа в обслужването на пътници с железопътен транспорт в крайградските и междурегионални направления, чрез закупуване на нов подвижен състав:** Въвеждане на редовно тактово влаково обслужване (тип S-bahn) в крайградските райони на София, Пловдив и други агломерации чрез закупуване на 35 едноетажни и 7 двуетажни оперативно съвместими електрически мотрисни влакове с максимална скорост 160 км/ч, оборудвани с ERTMS; Подобряване на обслужването на пътници с бързи влакове (InterCity) по основните направления в страната чрез закупуване на 20 едноетажни оперативно съвместими електрически push-pull влакове (локомотив, вагони и команден вагон) с максимална скорост 200 км/ч, оборудвани с ERTMS; Дигитализация и намаляване на емисиите при извършване на железопътните маневрени дейности в депата чрез закупуване на 18 електрически акумулаторни маневрени локомотиви. Общият планиран ресурс е 1 021.8 млн. лева, от които за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост са 665.98 млн. лева, а останалите 355.82 млн. лева са за сметка на съфинансиране, с период на изпълнение 2022-2026 г.;

- ✚ Инвестиция 2: Внедряване на Европейската система за управление на влаковете (ERTMS) на бордово оборудване на магистрални нулевоемисионни електрически локомотиви и нулевоемисионни електрически мотрисни влакове, които оперират по конвенционалната жп мрежа на Р България:** доставка на оборудване за бордовата част на налични магистрални нулевоемисионни електрически локомотиви и нулевоемисионни електрически мотрисни влакове с Европейската система за управление на железопътното движение (ERTMS). Оборудване със система за бордово оборудване ERTMS, с което ще се постигне оперативна съвместимост с пътното оборудване на минимум 108 броя налични магистрални нулевоемисионни електрически локомотиви и нулевоемисионни електрически мотрисни влакове на всички превозвачи. Ще се доставя оборудване с бордовата част на системата ETCS ниво 2 (L2), което отговаря на норма 3 (Baseline 3) с версия 3.4.0, с гаранция, че бъдещ преход към версия 3.6.0 ще може да бъде извършен само посредством ъпдейт на софтуера (без промяна по хардуерната част), или изначално с версия 3.6.0, според спецификациите на Европейската агенция за

железниците (ERA). Общият бюджет на инвестицията е 126 млн. лева, като за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост са 63 млн. лева, а останалите 63 млн. лева ще бъдат осигурени за сметка на бюджета на железопътните превозвачи (собствено финансиране);

✚ **Инвестиция 3: Цифровизация по широкообхватната TEN-T мрежа чрез внедряване на ERTMS, ниво 2 в железопътен участък Русе – Каспичан:** внедряване на ERTMS ниво 2 (ETCS и GSM-R), диспечерска централизация с включено проектиране, доставка, строителство и въвеждане в експлоатация на: ERTMS - част ETCS, пътно оборудване; ERTMS - част GSM-R (или по-новото поколение цифрова радио система за железопътни приложения FRMCS) с резервирано ниво на покритие и апаратура за ниво 2 на ETCS; Изграждане на диспечерска централизация с автоматично управление движението на влаковете и влаковата работа и радио-блок център (RBC), ситуирани в единен диспечерски център в г. Горна Оряховица; маршрутно-компютърни централизации на 10 броя гари с осигурен интерфейс към диспечерската централизация и RBC; автоблокировка с броячи на оси; подмяна на прелези с ръчно управление или автоматични с технически амортизирана апаратура с нова апаратура с броячи на оси на 20 броя прелези; изграждане на модерна цифрова IP телекомуникационна система, базирана на оптична кабелна мрежа в участъка на 9-та железопътна линия Русе – Каспичан, която да бъде основа за работата на всички останали системи и GSM-R (FRMCS); пътнически информационни системи (оповестителна високоговореща система, електронни табла, часовникови системи); изграждане на видеонаблюдение на гари, гарови райони и прелези. Общият бюджет на инвестицията е 205.86 млн. лева изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост;

✚ **Инвестиция 4: Осигуряване на бърза и конкурентна транспортна връзка с пазарите за бизнеса в Северна България чрез изграждане на интермодален терминал за товарни превози в района на гр. Русе:** По проекта ще бъде изграден интермодален терминал на площ от 124 дка източно от разделен пост „Дунав“. Той включва ново строителство на сгради и съоръжения на терминала и на приемно-отправния парк (ПОП), където ще се приемат влаковите композиции. Общият планиран ресурс е 51.95 млн. лева, от които за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост са 44.16 млн. лева, а останалите 7.79 млн. лева са за сметка на Националното съфинансиране, с период на изпълнение 2022-2026 г.;

✚ **Инвестиция 5: Подобряване на безопасността на движение по пътищата в Република България чрез създаване на условия за устойчиво управление на пътната безопасност.** Мерки за оптимизиране на дейностите по управление на безопасността на републиканските и общинските пътища, в т.ч. разработване и

интегриране на софтуерни приложения за управление и приоритизация на дейностите по пътищата за осигуряване на пътната безопасност, както и за изграждане на национална електронна система за подаване и обработване сигнали, свързани с безопасността на пътната инфраструктура, а също и за набавяне на оборудване, обезпечаващо нуждите по текущ ремонт и поддържане на републиканските пътища. Ще бъде осигурено специализирано оборудване за оценка на състоянието на пътната безопасност при обследване на пътища, включително близки до пътя обекти с оглед установяване на конкретни проектни характеристики, експлоатационни показатели на пътната повърхност и тяхното функционално състояние. Предвидено е и подобряване на условията на движение в районите на ГКПП посредством въвеждане на система за управление на преминаването на трансграничния тежкотоварен трафик чрез специализирано мобилно приложение, предназначено за ползвателите на пътя. Общият планиран ресурс е **12 млн. лв.** (10 млн. лв. за сметка на МВУ и 2 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2021-2024 г.;

✚ **Инвестиция 6: Осигуряване на устойчива транспортна свързаност чрез изграждане на участъци от Линия 3 на метрото в гр. София.** Проектът предвижда изграждане на участък (Етап 3) от Линия 3 на метрото в гр. София: участък „МС „Хаджи Димитър” – ж.к. „Левски”“ (дължина 3 км. и предвидени 3 метростанции). Общият планиран ресурс е 217.47 за сметка на МВУ, с период на изпълнение 2022-2026 г. ;

✚ **Инвестиция 7: „Зелена мобилност“ – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи.** Допустимите дейности включват: интегриране на нискоемисионни или нулевоемисионни превозни средства на градския транспорт в транспортната система на градовете, изграждане на електрически зарядни станции за превозни средства на градския транспорт, изпълнение на инфраструктурни мерки за безопасна градска мобилност, насочени към уязвимите участници в движението – пешеходци и велосипедисти, както и разработване/актуализиране на генерални планове за организация на движението. Общият планиран ресурс е **100 млн. лв.** (97 млн. лв. за сметка на МВУ и 3 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.

3. Компонент „ Местно развитие“:

Бюджет от 527.7 млн.лв., от които 412.6 млн.лв. за сметка на МВУ и 115.1 млн.лв. национално съфинансиране. 3.05% от ресурса на ПВУ.
--

Инвестиции:

- ✚ **Инвестиция 1: Програма за изграждане/доизграждане/реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи, вкл. и пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж.:** Дейности за изграждане, реконструкция и модернизация на канализационни и водоснабдителни системи, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води в 13 агломерации и включените в тях населени места, с големина между 5 000 и 10 000 е.ж. В съответствие с реформата във ВиК сектора, в обхвата на проекта са включени само агломерации, които са на територията на консолидиран ВиК оператор и за които има вече изготвени регионални прединвестиционни проучвания. Допълнителни критерии при селекцията на агломерациите са: нужда от изграждане на селищна ПСОВ, състояние на водното тяло и евентуална пряка връзка на водоприемника с водоизточник, който се предвижда да бъде използван като питеен водоизточник. На базата на тези критерии в обхвата на проекта попадат следните агломерации на територията на области Бургас, Варна, Добрич, Кърджали, Пловдив, Силистра, Сливен, Стара Загора, Ямбол и Смолян: Девня, Генерал Тошево, Павел баня, Дулово, Ахтопол, Крумовград, Девин, Гълъбово, Стралджа, Долни чифлик, Съединение, Котел и Рогош – Скutare. Общият планиран ресурс е **392.8 млн.лв.** (300 млн.лв. за сметка на МВУ и 92.8 млн.лв. частно съфинансиране), с период на изпълнение 2021-2026 г.;
- ✚ **Инвестиция 2: Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите.** Изграждане на интегрирана система за управление на количеството на водите, която ще консолидира данни от съществуващите и такива в процес на разработка информационни системи на партньорите по проекта - Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, „Напоителни системи“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД и Националния институт по хидрология и метеорология. Общият планиран ресурс е **135.5 млн. лв.** (112.57 млн.лв. за сметка на МВУ и 22.26 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.

Съдеб 4. Справедлива България

Компоненти:

- Бизнес среда;
- Социално включване;
- Здравеопазване.

Реформи:

- Достъпно, ефективно и предвидимо правосъдие;

- Противодействие на корупцията;
- Разширяване на използването на алтернативни способи за разрешаване на спорове и въвеждане на медиация, задължителна по някои видове дела;
- Укрепване на процедурата по несъстоятелност;
- Цифрова реформа на българския строителен сектор;
- Регистрова реформа за разгръщане потенциала на електронното управление за подобряване на бизнес средата;
- Подобряване на рамката за управление на държавните предприятия;
- Подобряване на рамката за борба с изпирането на пари;
- По-високо качество и предсказуемост на законодателния процес в рамките на Народното събрание;
- Обществени поръчки;
- Разрастване България;
- Съвет за икономически анализи;
- Реформа в сферата на минималните доходи;
- Реформа в областта на социалните услуги;
- Актуализиране на стратегическата рамка на сектор „Здравеопазване“;
- Цялостно внедряване на Национална здравно информационна система;
- Създаване на механизми за привличане и задържане на кадри в системата на здравеопазването и професионалната им реализация в определени райони на страната;
- Създаване на условия и механизми за увеличаване на достъпа до здравна грижа чрез развитие на здравно-социални услуги и развитие на консултирането като промотивно-профилактичен метод за подобряване на общественото здраве;
- Създаване на условия и механизми за провеждане на широкообхватен пренатален и неонатален скрининг, и скрининг на социално-значимите заболявания;
- Създаване на механизми за провеждане на съвременно здравно образование в българското училище.

1.Компонент „Бизнес среда“:

<p>Бюджет от 439.9 млн.лв., от които 397.29 млн.лв. за сметка на МВУ и 79.5 млн.лв. национално съфинансиране. 2.94% от ресурса на ПВУ.</p>

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата.** Разширяване на функционалностите на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС). Общият планиран

ресурс е **23.9 млн. лв.** (19.3 млн.лв. за сметка на МВУ и 4.5 млн.лв. национално съфинансиране) с период на изпълнение 2022 - 2024 г.;

✚ **Инвестиция 2: Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване.** Изработване и внедряване на информационна система за цифровизация на преписките по административните дела и обмяна на информация между отделните административни съдилища, както и между тях и ВАС, с модули за осъществяване на електронно призоваване на страните по административните дела, за провеждане на дистанционни закрити съдебни заседания на съдебните състави, за провеждане на дистанционни открити съдебни заседания. Общият планиран ресурс е **8.5 млн. лв.** (7.1 млн.лв. за сметка на МВУ и 1.4 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

✚ **Инвестиция 3: Трансформация на съществуващата в Прокуратурата на Република България информационна и комуникационна инфраструктура в нов тип – отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена.** Надграждане на информационната и комуникационна инфраструктура на Прокуратурата на Република България за адресиране по адекватен начин на специфичните ѝ нужди в контекста на COVID-19 пандемията и предизвикателствата, свързани с киберсигурността. Общият планиран ресурс е **34.5 млн. лв.** (28.8 млн.лв. за сметка на МВУ и 5.7 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2024 г.;

✚ **Инвестиция 4: Подобряване на качеството и устойчивостта на политиките в сферата на сигурността и противодействието на корупцията и подпомагане на екологичния преход.** Подобряване на бизнес средата чрез създаване на предпоставки за повишаване на обществената сигурност и противодействие на корупцията. Предвидени са дейности за изграждане на Национална интелигентна система за сигурност с цел превенция и анализ на информация в сферата на обществената безопасност и надграждане на системата за превенция и противодействие на корупцията сред служителите на МВР и повишаване на прозрачността при обслужване на гражданите. Замяна на 9% от полицейските превозни средства с хибридни автомобили. Общият планиран ресурс е **96.2 млн. лв.** (80.2 млн.лв. за сметка на МВУ и 16 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2024 г.;

✚ **Инвестиция 5: Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация.** Въвеждане на задължителна съдебна медиация в производствата по граждански и търговски дела като средство за насърчаване на използването на алтернативни способности за разрешаване на

спорове, намаляване на товареността на съдилищата и повишаване на ефективността в сферата на гражданското и търговското правораздаване. Реализацията на проекта е предвидена в две фази: (i) Въвеждане на задължителна съдебна медиация в пилотни съдилища, в които вече има функциониращи центрове за съдебна медиация (в градовете София, Варна, Пазарджик и Перник) и (ii) Създаване на 15 нови центъра по медиация към окръжните съдилища, в които няма такива, и разширяване на вече съществуващите 9 центъра, извън пилотните съдилища. Въвеждане на задължителната медиация във всички окръжни съдебни райони в България. Общият планиран ресурс е **1.9 млн. лв.** (1.6 млн.лв. за сметка на МВУ и 0.3 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022- 2026 г.;

✚ **Инвестиция 6: Подкрепа на пилотна фаза за въвеждане на строително информационното моделиране (СИМ/ВІМ) в инвестиционното проектиране и строителството като основа за цифрова реформа на строителния сектор в България.** В рамките на проекта ще бъде изграден капацитет на СИМ общността в страната за осигуряване на знания и опит, свързани с прилагането на СИМ и ще бъде изградена национална цифрова платформа за строителството. Предвидените дейности включват провеждане на специализирани обучения, техническо обезпечаване за експерти от общинската, областна и държавна администрация, както и предоставяне на логистична подкрепа на МСП за прилагане на СИМ. В допълнение ще бъдат разработени проекти на нормативни и методически документи, необходими за провеждане на цифровата реформа в строителния сектор, както и 2 бр. учебни програми, свързани със СИМ, които ще бъдат предложени за включване в университетските програми. Общият планиран ресурс е **9.35 млн.лв.** (от които 7.79 млн.лв. от МВУ, а останалите 1.56 млн.лв. – национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г. ;

✚ **Инвестиция 7: Единна информационна система по устройство на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството.** Създаване на единна информационна система като платформа за предоставяне на електронни административни услуги по устройство на територията и разрешаване на строителството. Общият планиран ресурс е **3.5 млн. лв.** (от които 2.9 млн.лв. от МВУ, а останалите 0.6 млн.лв. – национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.;

✚ **Инвестиция 8: Надграждане на Центъра за аерокосмически наблюдения (ЦАН) - МВР с цел достигане на национално значение в космическата политика, изпълнение на европейските изисквания и ползите за хората:** надграждане на Център за аерокосмически наблюдения (ЦАН) в МВР и развитието му като модерен национален център с мрежа за мониторинг, анализ, прогнози и последващо предоставяне на първичната информация, получена от

сензори, разположени в Космоса, въздушното пространство и на земната повърхност за вземане на своевременни и адекватни управленски решения в случаи на извънредни ситуации. Целта е отговорните институции и компетентните органи на национално, регионално, общинско и местно ниво в областта на управление на риска от бедствия да бъдат своевременно информирани. Общият планиран ресурс е **132.7 млн.лв.**, от които 110.6 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 22.1 млн. лв. национално съфинансиране с период на изпълнение 2022-2024 г.;

✚ **Инвестиция 9: Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистри данни и е-удостоверяване от регистри.** Предвижда дигитализация на информационни масиви, съдържащи регистри данни на ключови администрации – Агенцията по вписванията и Агенцията по геодезия, картография и кадастър, както и дигитализация на актовете за гражданско състояние, съхранявани от общинските администрации. Общият планиран ресурс е **148.44 млн.лв.** (123.7 млн.лв. за сметка на МВУ и 24.7 млн.лв. – национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.;

✚ **Инвестиция 10: Инструмент за по-добро стратегическо планиране и управление на изпълнението.** Надграждане на информационната система „Мониторстат“ на Националния статистически институт в инструмент за стратегическо планиране, както и за мониторинг на изпълнението и отчетност на всички стратегически документи на централното правителство. Общият планиран ресурс е **1.7 млн. лв.** (1.4 млн.лв. за сметка на МВУ и 0.3 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

✚ **Инвестиция 11: Осигуряване на адекватна информационна и административна среда за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост.** Предвидените дейности обхващат:

- Информационна система за мониторинг и обучения на финалните бенефициенти и ползватели на инструмента за отчитане;
- Административен капацитет на крайните получатели, в т.ч. на възложителите на обществените поръчки;
- Одит и контрол.

Общият планиран ресурс е **14 млн.лв.** (12.4 млн.лв. за сметка на МВУ и 1.6 млн.лв. – национално съфинансиране), с период на изпълнение 2021-2026 г.

2.Компонент „ Социално включване“:

Бюджет от 1 010.2 млн. лв., от които 861.3 млн. лв. за сметка на МВУ и 148.9 млн. лв. национално съфинансиране. 6.37% от ресурса на ПВУ.

Инвестиции:

- ✚ Инвестиция 1: Модернизиране на дългосрочната грижа.** Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и съпътстващи специализирани и консултативни социални услуги за лица с увреждания, както и извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора. Проектът има обособен компонент за повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура. Ще бъдат подкрепени 332 обекта от социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация на услугите за дългосрочна грижа за възрастните хора и хората с увреждания, както и 840 социални услуги. Общият планиран ресурс е **753 млн. лв.** (643.2 млн.лв. за сметка на МВУ и 109.8 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022 – 2026 г.;
- ✚ Инвестиция 2: Предоставяне на помощни средства за лица с трайни увреждания.** Осигуряване на лична мобилност и достъпност за хора с трайни увреждания за тяхното социално приобщаване, като се отчитат и специфичните им потребности. Предвидено е предоставяне на висококачествени и високотехнологични помощни технически средства, в т.ч. специализирани софтуерни програми, електронни технически средства за компенсация на сетивен дефицит, адаптирани моторни превозни средства, технически и медицински устройства и други подобни средства и приспособления, съобразно специфичните нужди на хората с трайни увреждания, както и за създаване на достъпна среда, свързана с мобилността и свободното им придвижване. Общият планиран ресурс е **24 млн. лв.** (20 млн.лв. за сметка на МВУ и 4 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022 – 2024 г.;
- ✚ Инвестиция 3: Развитие на социалната икономика.** Разширяване и модернизиране на възможностите за подкрепа на субектите на социалната и солидарна икономика чрез реформиране на политиката и прилагане на индивидуализиран подход спрямо потребностите на всеки отделен субект на социалната и солидарна икономика чрез създаване на фокус-точки с териториално покритие в шестте региона на страната. Проектът предвижда обследване на поне 200 социални предприятия за възможност за дигитализиране на работните им процеси и подпомагане на осъществяването на изведените препоръки в поне 100 от тях. Проектът предвижда и изграждане на дигитална платформа (мрежа) на субектите на провежданата политика в областта на социалната и солидарна икономика. Общият планиран ресурс е **26.7 млн. лв.**

(24.1 млн.лв. за сметка на МВУ и 2.6 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022 – 2025 г. ;

✚ **Инвестиция 4: Модернизиране на Агенцията за социално подпомагане.** Повишаване ефективността и качеството на административните услуги, предоставяни в системата за социално подпомагане и закрила на децата, както и модернизация на материалната база на териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане. Общият планиран ресурс е **9.8 млн.лв.** (8.2 млн.лв. за сметка на МВУ и 1.6 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2024 г. ;

✚ **Инвестиция 5: Модернизиране на Агенция по заетостта.** Повишаване на ефективността и качеството на предоставяните административни услуги в системата на Агенцията по заетостта и намаляване на административната тежест. Общо планираният ресурс е **31.9 млн.лв.** (26.6 млн.лв. за сметка на МВУ и 5.3 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2024 г. ;

✚ **Инвестиция 6: Развитие на културните и творческите сектори.** Реформиране на публичните разходи за култура, както и обособяване на 3 разходни програми: „Подкрепа за европейско културно сътрудничество“, „Подкрепа за развитие и достъп на публиката“ и „Ново поколение местни политики за култура“, финансиращи на конкурентен принцип културен продукт и съдържание. Предвидена е нарочна дейност за повишаване на административния капацитет в служителите на администрацията и повишаване на уменията и компетенциите в контекста на цифровия преход – за представителите на културата и творческите индустрии. Общият планиран ресурс е **96.8 млн. лв.** (79.7 млн.лв. за сметка на МВУ и 17.1 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022 - 2026 г. ;

✚ **Инвестиция 7: Дигитализация на колекции на музеи, библиотеки и архиви.** Цялостно реформиране на политиките на държавата по дигитализиране, опазване и съхранение на културното наследство и свободен достъп на всички заинтересовани страни до културното богатство на страната, на равни начала и без ограничение. Ще се въведат единни стандарти за дигитализиране на фондовете на музеите, библиотеките, Българската национална филмотека (БНФ), Българската национална телевизия (БНТ) и Българското национално радио (БНР); ще се създаде единна методология за осъществяване на процеса по дигитализация на национално ниво, с която да се въведе единен координиран подход с централизиран контрол; ще се създаде единна електронна платформа, която да съхранява в дигитална форма културното наследство на страната и която

да бъде инсталирана върху Държавния хибриден частен облак. Ще бъде цифровизирана част от фондовете, съхранявани в музейната и библиотечна мрежа в страната, както и аудиовизуалните фондове на БНФ, БНТ и БНР. Общият планиран ресурс е **68 млн. лв.** (59.5 млн.лв. за сметка на МВУ и 8.5 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022 - 2026 г.

3. Компонент „Здравеопазване“:

Бюджет от 863.6 млн.лв. (719.7 млн.лв. за сметка на МВУ и 143.9 млн.лв. национално съфинансиране). **5.32% от ресурса на ПВУ.**

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Модернизиране на лечебни заведения за болнична помощ.** Проектът е насочен към укрепване на капацитета на лечебните заведения за стационарни грижи, които са ключови за здравната система в страната и които ще бъдат определени въз основа на анализ и картографиране на инвестиционните нужди в здравния сектор, разработен от Министерството на здравеопазването. Три основни насоки за инвестиции: модернизация на системата за педиатрична помощ в цялата страна, изграждане на капацитет за прилагане на най-съвременни методи за лечение на онкологични заболявания чрез създаването на Национален център за лъчение с протонна терапия в София с акцент върху лечение на деца и модернизация на системата за диагностика и лечение на онкологични заболявания в страната. В допълнение към предоставянето на високоспециализирани медицински услуги на населението в цялата страна, предоставянето на най-съвременно медицинско оборудване за диагностика и лечение ще допринесе за удовлетворението на медицинския персонал от тяхната работа, което е ключов фактор за намаляване процеса на напускане на страната на лекари и медицински сестри. Общият планиран ресурс е **418.9 млн.лв.** (349.1 млн.лв. за сметка на МВУ и 69.8 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.;
- **Инвестиция 2: Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания.** Мярката им има за цел да подобри условията за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания и да създаде условия за следдипломно обучение на специалисти в областта на ендоваскуларното лечение на мозъчно-съдови заболявания в България, чрез създаването на национална мрежа от високотехнологични мозъчно-съдови диагностични и лечебни центрове („stroke” центрове) на територията на страната. 10 високотехнологични центъра за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания, ще бъдат създадени в университетски многопрофилни лечебни

заведения за болнична помощ на територията на 6-те региона по NUTS2 и ще покриват цялата територия на страната. Те ще се използват освен за диагностика и лечение, и за обучение на лекари за осъществяване на ендоваскуларната терапия на всички мозъчно-съдови заболявания – третиране на мозъчни аневризми, мозъчни артерио-венозни малформации, артерио-венозни фистули, както и терапията при остър мозъчен инсулт. Общият планиран ресурс е **128.5 млн.лв.** (107.1 млн.лв. за сметка на МВУ и 21.4 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

✚ **Инвестиция 3: Модернизация на психиатричната помощ.** Ще интервенира в инфраструктурата на поне 18 лечебни заведения, предоставящи психиатрична помощ. Изборът на лечебните заведения, които ще бъдат подпомогнати, ще се основава на анализ на специфичните нужди за ремонт/ново строителство и обновяване на техните съоръжения и осигуряване на модерно медицинско оборудване. Общият планиран ресурс е **28.5 млн.лв.** (23.8 млн.лв. за сметка на МВУ и 4.8 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2025 г.;

✚ **Инвестиция 4: Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха.** Проектът има за цел да създаде система за предоставяне на модерна и квалифицирана спешна медицинска помощ по въздух в рамките на така наречения „златен час“ с последващ транспорт на пациенти и ранени, при необходимост, от и до всяка географска точка на страната, транспорт на пациенти между медицинските заведения и доставяне на медицинско оборудване, кръв, органи и лекарства. Общият планиран ресурс е **119.2 млн.лв.** (99.3 млн.лв. за сметка на МВУ и 19.9 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г. ;

✚ **Инвестиция 5: Национална дигитална платформа за медицинска диагностика.** Цифрова диагностика във всички медицински специалности и възможност за генериране на база данни цифрови изображения и нейната вторична обработка посредством валидирани алгоритми за машинно самообучение, невронни мрежи и др. Общият планиран ресурс е **28.3 млн.лв.** (23.6 млн.лв. за сметка на МВУ и 4.7 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022-2026 г.;

✚ **Инвестиция 6: Подобряване на националната система за спешни комуникации 112.** Осигуряване на качествена европейска услуга за оказване съдействие на гражданите при необходимост от помощ и повишаване обхвата на предоставяната услуга в съответствие с напредъка и развитието на технологиите, чрез създаване на развиваща се единна комуникационноинформационна

платформа, гарант за сигурност и доверие на гражданите към единния европейски номер 112. Ще бъдат изградени центрове за комуникации от ново поколение (Next Generation 112), свързани в електронна съобщителна мрежа с пакетна комуникация (Packet Switching PS), осигуряване на ширококолов обмен на информация в мрежата на Националната система 112 (видео, данни, глас и текст в реално време) и надграждане на системите с нови и съвременни услуги. Общият планиран ресурс е **56 млн. лв.** (46.7 млн.лв. за сметка на МВУ и 9.3 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022- 2024 г.;

Инициатива 7: Развитие на извънболничната помощ. Инвестиции за укрепване и приоритизиране на извънболничната медицинска помощ в страната. **Предвижда се създаването на амбулатории и здравно-консултативни звена в населени места в региони с ограничен достъп до здравни грижи,** с минимален обхват на населението от 1 700 000 души. Успоредно с това ще бъде създаден и Национален интердисциплинарен център за широкообхватен скрининг, чрез който ще се подобри регионалният достъп до извънболнична медицинска помощ в малки населени места и ще се даде възможност да бъдат извършени дейности по профилактика и промоция на здраве, и превенция на социално-значимите заболявания. Местоположенията и необходимият брой на амбулаториите за извънболнична помощ ще бъдат идентифицирани на базата на разработен от Министерството на здравеопазването анализ и картиране на нуждите от инвестиции в здравния сектор в регионите в страната. Общият планиран ресурс е **84.1 млн.лв.** (70.1 млн.лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 14 млн.лв. национално съфинансиране), с период на изпълнение 2022 - 2026 г.

Прилагане на Плана за възстановяване и устойчивост:

1.Отговорни структури:

Отговорните структури на национално равнище за организацията и координацията на участието на Република България в МВУ, са определени с Решение на Министерския съвет (РМС) № 568 в сила от 02.08.2021 г.

Съгласно изискванията на Регламент 2021/241 за създаване на МВУ за изпълнението на ПВУ, е разработена система за управление и контрол (СУК) на ПВУ, включваща:

- правната и институционална рамка за изпълнението на Плана с ясно определяне на отговорностите на крайните получатели на помощта и на органите за контрол и одит;
- детайлните процедури относно предоставянето на средствата от МВУ на крайните получатели, финансовото управление и платежния процес, етапите в изпълнението

и отчитането на инвестициите и реформите, исканията за плащане и докладване към ЕК, мерките за превенция на измама, конфликт на интереси и корупция, както и последващите корективни действия на национално равнище, както и тези за двойно финансиране, за одитна следа, информация и публичност и др.;

- образците на отчетните документи за изпълнение на инвестициите и реформите;
- контролните листове за ключовите процеси, които ще се реализират на всички равнища на изпълнение на инвестициите - обществени поръчки, преглед на финансово-техническите отчети за напредъка в изпълнението и др.;
- организацията и отговорностите на участниците във връзка с въвеждането на информация в Информационната система за МВУ (ИС-МВУ).

Разработването и утвърждаването на СУК е включено в ПВУ като ключов етап за изпълнение със срок второ тримесечие на 2022 г.

Изпълнението на предвидените в ПВУ инвестиции и реформи се извършва от структури/екипи за изпълнение в ресорните министерства и ведомства.

Ресорните министерства (РМ), в които се извършва подбор на инвестиционни проекти и контролни дейности по отношение на крайни получатели, са в преобладаващата си част структури, които изпълняват функциите на управляващ орган на оперативна програма за програмен период 2014-2020 г., или са конкретен бенефициент на оперативна програма. Контролът, който ще се осъществява за изпълнението на инвестициите/реформите, включени в ПВУ, е сходен с контрола, който се прилага по отношение на проектите, изпълнявани в рамките на споделеното управление.

Ефективното изпълнение на инвестициите, финансирани от МВУ на национално равнище, се гарантира и чрез **Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС)**.

Хоризонтални структури, участващи в координацията, контрола и одита на ПВУ:

1. Дирекция „Национален фонд“ (ДНФ) в Министерството на финансите е определена за Координиращо звено за изпълнението и контрола на ПВУ съгласно Решение № 568 на МС от 02.08.2021 г. ДНФ изпълнява функции на Координиращо звено на национално равнище по отношение на подготовката на общи правила и процедури за изпълнението на Механизма, за извършването на проверки и контрол на изпълнението на инвестициите, както и по отношение на:

а) координацията на подготовката и подписването на споразумения за изпълнение на инвестиционните проекти, включени в Плана за възстановяване и устойчивост, между Министерството на финансите и съответното ведомство в качеството му на краен получател или СНД;

б) подготовката на системата за управление и контрол на МВУ на национално равнище, включително по отношение на мерките за превенция, установяване и коригиране на случаи на конфликт на интереси, корупция, измама и двойно

финансиране и възстановяване на неправомерно получени средства от КП, която се одобрява от министъра на финансите;

в) координацията при подготовката на Споразумението за финансова подкрепа за Плана за възстановяване и устойчивост по смисъла на чл. 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост;

г) планирането, бюджетирането и финансово-счетоводната отчетност на средствата по МВУ като част от сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд;

д) подготовката и изпращането на пакета документи с искане за плащане към Европейската комисия и получаване на средствата от Европейската комисия, включително на документите, доказващи изпълнението на етапите и целите;

е) осигуряването на финансово-счетоводната отчетност по МВУ;

ж) извършването на плащанията към КП;

з) извършването на проверки и контролни дейности на КП в съответствие със системата за управление и контрол на МВУ;

и) определянето на изисквания за аналитичната счетоводна отчетност за средствата по МВУ;

й) определянето на структурата и съдържанието на данните на ИС - МВУ, включително на правилата за работа и правата за достъп на потребителите съвместно с дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерския съвет;

к) контрола на делегирани чрез споразумение функции на друго ведомство (СНД).

2. Дирекция „Централно координационно звено“ към Министерството на финансите отговаря за разработването на ПВУ, програмните документи, включително разпределението на средствата по Механизма, изготвя стратегическа рамка за осъществяване на информационни и комуникационни дейности по отношение на изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост. Дирекцията отговаря и за администрирането, поддръжката и надграждането на информационната система за програмите на споделено управление със ЕС, както и на ИС - МВУ.

3. Дирекция „Икономическа и финансова политика“ в Министерството на финансите отговаря за подготовката и изпълнението на стратегическите и планови документи на България в процеса на икономическо управление на ЕС, в това число специфичните препоръки по линия на Европейския семестър, включително прегледа и потвърждаване на изпълнението на реформите, включени в Плана, както и за преговорите по бюджета на ЕС и многогодишната финансова рамка.

4. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ към министъра на финансите е структурата, която ще извършва одитната дейност по Механизма с цел осигуряване на увереност относно надеждността на данните за изпълнение на етапите и целите и на начина на тяхното събиране, както и увереност, че при изпълнението е

гарантирано недопускането на двойно финансиране, на измами, корупция и на конфликт на интереси и е спазен принципът за добро финансово управление.

Крайни получатели (КП):

КП отговарят за изпълнението на инвестициите и осъществяват контрол върху своите изпълнители и контрагенти с цел навременно и качествено изпълнение. В тази връзка и за адекватното управление на рисковете за постигането на целите, КП:

- Създават организация за изпълнение на всички изисквания на споразумението с Министерството на финансите и на одобрената системата за управление и контрол (СУК);
- Създават/определят екип за изпълнение на инвестицията в рамките на създадени звена, които изпълняват/ са изпълнявали проекти. Извършена е оценка дали тези звена имат достатъчно капацитет, свързан с конкретните дейности по ПВУ;
- Осъществяват контрол върху изпълнителите с оглед качествено и в срок изпълнение съгласно сключените договори. Тази дейност се документира и съответната одитна следа се осигурява;
- Извършват консултации с дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в Министерството на финансите съгласно установените в СУК правила и процедури (с изключение на частните КП);
- Представят отчет по образец от СУК - финансово-технически отчет (ФТО), включващ декларативна част, която потвърждава изпълнението на всички ангажименти в споразумението; идентифицирани рискове и предприети действия за преодоляването им; дейности за отстраняване на пропуски и недостатъци, идентифицирани в рамките на проверки на място или от одитни и контролни органи. В случай на забава при реализирането на одобрения план-график за изпълнение на етапите и целите на инвестицията задължително се представя информация за причините, потенциалните рискове, както и възможностите за преодоляване на закъснението при изпълнението;
- С представянето на отчета КП декларира, че за отчетения период няма установени от компетентни органи случаи на съмнение за измама, конфликт на интереси или корупция или предоставя информация за броя и вида на установените случаи, включително издадените становища от съответните органи;
- Текущо попълват информация в ИС - МВУ относно: сключени договори с изпълнители, разходооправдателни и платежни документи, документи, доказващи изпълнение – сертификати, актове и др. в зависимост от спецификата на инвестицията, и прогноза за плащане; документи, доказващи изпълнението на етапите и целите;
- Осигуряват аналитична счетоводна отчетност за всички разходи и извършени плащания по инвестицията, за вземанията и задълженията, както и съпоставимост с финансовата информация, която се посочва във финансово-техническия отчет. Аналитична отчетност се прилага и при финансиране на дейности, извършвани в изпълнение на инвестицията със собствени средства или от друг източник;

- Осигуряват достъп до документи и на мястото на изпълнение на инвестицията на национални и европейски контролни и одитни органи;
- КП отговарят за съхранението на документация и оправдателни документи, включително статистически данни и други данни, отнасящи се до финансирането, както и записи и документи в електронен формат, в продължение на пет години след плащането на баланса (окончателно плащане) или, когато няма такова плащане, след трансакцията. Когато финансирането не надхвърля 60 000 EUR, този срок е три години;
- Информацията и документите, отнасящи се до одити, обжалвания, съдебни спорове, искове във връзка с правни задължения или с разследвания на ОЛАФ, се съхраняват до приключването на тези одити, обжалвания, съдебни спорове, искове или разследвания. Във връзка с информация и документи, отнасящи се до разследвания на ОЛАФ, задължението се прилага след уведомяването на получателя за тези разследвания;
- Информацията и документите се съхраняват под формата на оригинали или заверени копия на оригиналите или на общоприети носители на информация, включително електронни версии на оригинални документи или документи, съществуващи единствено в електронна версия. При съществуващи електронни версии не се изискват оригинали, когато тези документи отговарят на приложимите правни изисквания, за да се смятат за равностойни на оригиналите и да се използват за одитни цели;
- Със сключването на оперативно споразумение всеки КП поема задължение за събиране и въвеждане в ИС – МВУ на следните данни по чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент 2021/241 за създаване на МВУ: име на изпълнителя и подизпълнителя, когато крайният получател на средствата е възлагащ орган в съответствие с правото на Съюза или с националното право в областта на обществените поръчки и собствено(и) име(на), фамилно(и) име(на) и дата на раждане на действителния(те) собственик(ци) на изпълнителя по смисъла на § 2 от допълнителните разпоредби на националния Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), въвеждащ изискването на член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета. Въз основа на подписаното оперативно споразумение всеки КП е ангажиран да информира ДНФ/СНД (в зависимост кой орган е насрещна страна по споразумението) при промяна на действителния собственик на получателя на средства по смисъла на § 2 от ДР на ЗМИП, като тази информация се въвежда в ИС – МВУ и нейната актуалност и достоверност се проверява съответно от ДНФ или СНД. Съхранението на горепосочената информация се осигурява в ИС – МВУ, като за целите на контрола и одита администраторът на системата предоставя достъп до същата при спазване на разпоредбите на приложимото законодателство, свързано със защита на личните данни;
- Във всеки финансово-технически отчет, който КП подава във връзка с изпълнението на инвестицията, се представя актуална информация за свързани

проекти или инвестиции, които изпълнява с финансиране от други програми/инициативи на ЕС с оглед недопускане на двойно финансиране на дейностите, които са част от инвестицията, финансирана от МВУ. В случай на сходство в изпълнявани от КП дейности, КП прави ясна демаркация.

2. Контрол и одит:

ДНФ извършва следните проверки:

- контрол на документация за обществени поръчки по инвестициите. При установени пропуски, които могат да доведат до нарушения на законодателството по обществени поръчки, отправя препоръки за тяхното отстраняване и/или сигнализира компетентния орган Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ);
- на финансово-технически отчети, които предоставят КП за инвестициите, финансирани от МВУ, за:
 - отчетения финансов и физически напредък, вкл. проверка на реализирания напредък в изпълнението на заложените показатели за постигане етапите/целите на инвестицията;
 - съответствието с приложимото законодателство на проведените обществени поръчки и липсата на конфликт на интереси, корупция и измами;
 - липсата на двойно финансиране;
 - аналитичната счетоводна отчетност от крайните получатели за всички разходи и извършени плащания по инвестицията, за вземанията и задълженията, както и за съпоставимостта на финансовата информация,
- на място при наличие на индикация за проблеми/несъответствия/риск от забава или неправомерни действия/сигнали, като при необходимост от специфична експертиза може да поиска съдействие от съответното РМ;
- административна проверка на представените отчети по инвестициите.

2.1.Контрол на обществените поръчки:

Проверките за съответствие със законодателството се извършват чрез предварителен и последващ контрол върху процедурите за възлагане на обществени поръчки.

Предварителният контрол се извършва от дирекция „Национален фонд“ и СНД независимо от осъществявания от АОП контрол за законосъобразност по смисъла на Закона за обществените поръчки. Той се извършва по отношение на тръжната документация и по отношение на мотивите за изменение на сключени договори в резултат на обществени поръчки в съответствие с обхват, правила и процедури, разписани в СУК, и е средство за превенция от грешки и нарушения, допускани при възлагането на договорите.

Последващият контрол се осъществява след поемане на задължение за установяване на законосъобразността на действията с цел подаване на искане за плащане. При установени пропуски в процедурата за възлагане на обществена поръчка се изготвя мотивирана констатация и се подава сигнал до АДФИ.

2.2. Мерки за защита финансовите интереси на Съюза от измами, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране:

ДНФ има ангажимент да въведе конкретна, ясно разписана процедура, свързана със сериозните нередности (измама, корупция и конфликт на интереси). Процедурата посочва отговорностите на участниците в процеса, мерките за борба с измамите и конфликта на интереси и реда за докладване на сигналите и подозренията за измама и конфликт на интереси.

Структурите, участващи в процеса по изпълнение и контрол – ДНФ и СНД, при констатиране в хода на контролната си дейност на индикатор за сериозна нередност или получен сигнал за такъв от външен източник (чрез бутона за сигнали за нередности на техните уебсайтове или устно, чрез имейли и писма) извършват преглед на информацията с цел идентифициране дали същата се отнася до измама, корупция или конфликт на интереси.

На национално равнище при наличието на сигнал или случай на сериозна нередност се предприемат следните действия:

- Плащанията със средства от МВУ се спират при образувано досъдебно производство във връзка със съобщение за извършено престъпление измама или корупция, касаещо инвестиция от ПВУ и при установен с акт на компетентния орган за конфликт на интереси.
- Спирането на плащанията по инвестицията е пропорционално на отражението, което имат измамата, корупцията или конфликта на интереси върху него. Ако те касаят основна дейност или засягат значителна част от инвестицията, се спират плащанията по цялата инвестиция. Ако сериозната нередност засяга само определена, обособима част от инвестицията, и това може да бъде обосновано, спира се само съответстващото за нейното изпълнение плащане.
- При подозрение за измама, корупция или конфликт на интереси по отношение на длъжностно лице във връзка с изпълняваните от него служебни функции и касаещо изпълнението на инвестиция по ПВУ, лицето се отстранява от извършването на дейности по отношение на този проект.

Последващи действия във връзка с всеки случай на измама, корупция или конфликт на интереси с цел възстановяване на всички неправомерно изразходвани средства на ЕС са действията за възстановяване на неправомерно изплатени или неправилно използвани

от КП суми съгласно приложимото национално законодателство за събиране на държавни вземания от Националната агенция за приходите.

Когато в рамките на дейностите по наблюдение и контрол се установят индикатори за неспазване на нормативните актове, които уреждат бюджетната, финансово-стопанската или отчетната дейност, както и възлагането и изпълнението на обществени поръчки от КП - организации и лица по чл. 4 от Закона за държавната финансова инспекция (ЗДФИ), ДНФ/СНД сигнализируют Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) за извършване на инспекционна дейност по реда на ЗДФИ, както и за установяване на нарушения по ЗОП. ДНФ/СНД информира ИА ОСЕС за сведение. В случаите, когато информацията към АДФИ се подава от СНД, органът уведомява ДНФ.

Когато в рамките на финансовата инспекция финансовите инспектори установят противоправно причинени вреди съставят акт за начет. При установени административни нарушения и наличие на законови основания финансовите инспектори съставят актове за установяване на административни нарушения, по които административнонаказващият орган издава наказателни постановления за налагане на административно наказание „глоба“ или имуществена санкция.

При установяване на случаи на двойно финансиране разходът не се финансира със средства по МВУ и/или се изисква неговото възстановяване. Въз основа на сключеното споразумение между МФ и КП/СНД ДНФ предприема действия за възстановяване на неправомерно изплатени или неправилно използвани от КП/СНД суми съгласно приложимото национално законодателство за събиране на вземания.

Информация за стартирала процедура на контрол/одит/проверка от националните контролни или одитни органи ще бъде получавана от КП при подаване на финансово-технически отчет.

Финансов ресурс:

Представените в таблицата по-долу данни, са на база изчисления на НСОРБ за финансовия ресурс на Плана, представени към описанието на отделните му стълбове:

Стълб	Общ бюджет (в млн. лв.)	Финансиране от МВУ (в млн.лв.)	Национално публично съфинансиране (в млн.лв.)	Национално частно съфинансиране (в млн.лв.)
Стълб 1: Иновативна България, в т.ч.:	5 732.2	3 000.7	311.3	2 065.8
1. Образование и умения:	1 705.6*	1 434.6	271	
STEM центрове и иновации в образованието	576.1 *	480.1	96	
Модернизиране на образователна инфраструктура	680	569.4	110.6	
Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни	379.5*	322	57.5	
Младежки центрове	70	63.1	6.9	
2. Научни изследвания и иновации:	453.4	413.2	40.3	
Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации	401	366.5	34.6	

Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките в сферата на зелените и цифровите технологии	52.4	46.7	5.7	
3.Интелигентна индустрия:	3 573.2	1 566.1		2 065.8
Програма за публична подкрепа за развитие на индустриални зони, паркове и сходни територии и привличане на инвестиции (AttractInvestBG)	636.5	216.5		420
Програма за икономическа трансформация	2 936.7	1 349.6		1 645.8
Стълб 2: Зелена България, в т.ч.:	8 643.8	5 659.7	503.7	2 480.8
1. Нисковъглеродна икономика:	7 553.2	5 109.4	400.8	2 043.1
Енергийна ефективност (ЕЕ) в сграден фонд, в т.ч.:	2 472.8	1 807.2	358.8	305.8
- ЕЕ в жилищни сгради	1 496.4	1 189.5	236.3	70.6
- ЕЕ в нежилищни сгради	976.4	617.7	123.5	235.2
Програма за финансиране на единични мерки за енергия от възобновяеми източници в еднофамилни сгради и многофамилни сгради, които не са свързани към топлопреносни и газопреносни мрежи	240	140	10	90
Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление	180	149	31	

Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на ЕСО в условията на нисковъглеродна икономика	611	370		241
Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз	136.9	68.5		68.5
Схема в подкрепа изграждането на минимум 1.4 GW ВЕИ и батерии	2006.7	668.9		1 337.8
Развитие на използването на геотермална енергия в България за производство на електрическа и топлинна енергия	343	343		
Национална инфраструктура за съхранение на електрическа енергия от ВЕИ (RESTORE)	1 562.8	1 562.8		
2.Биоразнообразие:	104.5	93	11.5	
Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000	32.3	30.5	1.8	
Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС 2030 и целите на Европейския зелен пакт	72.2	62.5	9.7	
3. Устойчиво селско стопанство:	986.1	457.3	91.4	437.7

Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство	962.3	437.4	87.5	437.4
Дигитализация на процесите от фермата до трапезата	23.8	19.9	3.9	
Стълб 3. Свързана България, в т.ч.:	3 430.22	2 461.54	541.71	482.3
1. Цифрова свързаност:	1 166.84	753.5	150.84	262
Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура	895.4	527.3	105.6	262
Изграждане, развитие и оптимизация на цифровата ТЕТРА система и радиорелейна мрежа	149.4	124.5	24.9	
Дигитална трансформация на Български пощи и предоставяне на комплексни услуги	122.04	101.7	20.34	
2. Транспортна свързаност:	1 735.08	1 303.47*	368.61	127.5
Извършване на реформа в обслужването на пътници с железопътен транспорт в крайградските и междурегионални направления, чрез закупуване на нов подвижен състав	1 021.8	665.98	355.82	
Внедряване на Европейската система за управление на влаковете (ERTMS) на бордово оборудване на магистрални нулевоемисионни електрически локомотиви и нулевоемисионни електрически мотрисни влакове, които оперират по конвенционалната жп мрежа на Р България	126	63		63

Цифровизация по широкообхватната TEN-T мрежа чрез внедряване на ERTMS, ниво 2 в железопътен участък Русе – Каспичан	205.86	205.86		
Осигуряване на бърза и конкурентна транспортна връзка с пазарите за бизнеса в Северна България чрез изграждане на интермодален терминал за товарни превози в района на гр. Русе	51.95	44.16	7.79	64.5
Подобряване на безопасността на движение по пътищата в Република България чрез създаване на условия за устойчиво управление на пътната безопасност	12	10	2	
Осигуряване на устойчива транспортна свързаност чрез изграждане на участъци от Линия 3 на метрото в гр. София	217.47	217.47		
„Зелена мобилност“ – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи	100	97	3	
3. Местно развитие:	528.3	412.57	22.26	92.8
Програма за изграждане/доизграждане/ реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи, вкл. и пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж.	392.8	300		92.8
Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите	135.5	112.57	22.26	

Съълб 4. Справедлива България, в т.ч.:	2 348.39	1 976.79	371.46	
1. Бизнес среда:	474.69	395.79	78.76	
Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата	23.9*	19.3	4.5	
Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване	8.5	7.1	1.4	
Трансформация на съществуващата в Прокуратурата на Република България информационна и комуникационна инфраструктура в нов тип - отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена	34.5	28.8	5.7	
Подобряване на качеството и устойчивостта на политиките в сферата на сигурността	96.2	80.2	16	
Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация	1.9	1.6	0.3	
Подкрепа на пилотна фаза за въвеждане на строително информационното моделиране (СИМ/ВІМ) в инвестиционното проектиране и строителството като основа за цифрова реформа на строителния сектор в България	9.35	7.79	1.56	
Единна информационна система по устройство на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството	3.5	2.9	0.6	

Надграждане на Центъра за аерокосмически наблюдения (ЦАН) - МВР с цел достигане на национално значение в космическата политика, изпълнение на европейските изисквания и ползите за хората	132.7	110.6	22.1	
Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистрови данни и е-удостоверяване от регистри	148.44	123.7	24.7	
Инструмент за по-добро стратегическо планиране и стратегическо управление на изпълнението	1.7	1.4	0.3	
Осигуряване на адекватна информационна и административна среда за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост	14	12.4	1.6	
2. Социално включване:	1 010.2*	861.3	148.9	
Модернизиране на дългосрочната грижа	753	643.2	109.8	
Предоставяне на помощни средства за лица с трайни увреждания	24	20	4	
Развитие на социалната икономика	26.7	24.1	2.6	
Модернизиране на Агенцията за социално подпомагане	9.8	8.2	1.6	
Модернизиране на Агенцията по заетостта	31.9	26.6	5.3	
Развитие на културните и творчески сектори	96.8	79.7	17.1	

Дигитализация на колекции на музеи, библиотеки и архиви	68	59.5	8.5	
3. Здравеопазване:	863.5	719.7	143.8	
Модернизирани на лечебни заведения за болнична помощ	418.9	349.1	69.8	
Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания	128.5	107.1	21.4	
Модернизация на психиатричната помощ	28.5	23.8	4.7	
Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха	119.2	99.3	19.9	
Национална дигитална платформа за медицинска диагностика	28.3	23.6	4.7	
Подобряване на националната система за спешни комуникации 112	56	46.7	9.3	
Развитие на извънболничната помощ	84.1	70.1	14	
ОБЩО	20 154.61	13 106.73	1 728.17	5 028.9

Забележка:

*Съгласно изчисленията, са налице несъответствия със средствата, цитирани в проекта на ПВУ.